

5. marts 2010

UPA 2010/49

Inatsisartut Suleriaasianni § 35 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq Kalaallit Nunaanni meeqqanik perorsaaneq pitsaasoq sunaanersoq pillugu aammalu partiit meeqqanut perorsaansialak qanoq paasineraat?

(Inatsisartunut ilaasortaq Andreas Uldum, Demokraatit)

Tunnqavilersuut:

Oqaluttuani itsarnitsanitsanilu tusarsimasatsitut, meeqqanut perorsaaneq ilaqutariit tamarmik akisussaafiginikuuaat. Ilaqutariinni inoqataasarput ataakkut aanaakkut, ataata, anaana, meeqqat angajullit nukarliillu aamma amerlasuutigut ajaat, angaat akkaat aamma illortaat. Ilaqutariit aalajangersimaqqissaartunik malittarisassaarput aamma kikkut tamarmik ilisimasarpaat, ilaqutariinni qanoq inissisimanerlutik aamma sunik suliassanik akisussaaffeqarnerlutik.

Angutit aallaaniartarput, angutillu pisaat arnanit suliarineqartarlutik aamma amerlasoorpassuartigut nuniattarput aalisartarlutillu. Nukappiaqqat ataatik malittarpaat niviersiaqqallu anaantik. Inoqutigiit tamarmik naluneq ajorpaat, siunissami sussanerlutik, suullu piumasaqaataanersut. Pissutsit tamakku ulluni naliginnarni toqqissisimatitsisarput. Naluneqanngilaq inuit toqqissisimanerpaasartut, ilisimagaangamikku, atorfissaqartinneqarlutik suliassatik ilisimappatigit aamma naluneq ajorpaat sutigit isumalluarfigineqarlutik.

Ullumikkut Hans Egedep Kalaallit Nunaannut tikinneraniit ukiut 300-jungajaat ingerlariillartullu inuunerput allarluinnaavoq. Kalaallit Nunaat assigiinngitsunik kulturilinnik inuuffigineqarpoq, piniartutoqqat inooriaasiattut inuusut amiakkoqarput aamma europamiutut/amerikamiutut ulapeqisunik inoqarluni.

Ullumikkut ilinniarusutaq ilinniappallanneqarsinnaavoq, tamannali meerarpassuarnut inuusuttorpassuarnullu angujuminaattuusinnaalluni. Kalaallit ilaqutariippasuit ullumikkut nalusarpaat perorsaariaaseq qanoq ittoq atussanerlugu. Qanga ilaqutariit ataqtigiilluarlutik inuusimanerat ullumikkut takussaangilaq, inoqutigiit immikkut ineqartiterput, ullumikkullu angajoqqaajusut ataasiakkaat qangamut naleqqiullugu akisussaaffeqarput anginerungaartumik.

Kisianni meeqqanik perorsaalluarneq sunaana? Allarniutigisinnaagunarpagut meeqqanut ilinniartitsissutigineqartariaqartut naliginnaanersaat:

Nammineersinnaaneq

Nammineersinnaanermik oqaratta isumaqarpugut, meeqqat tamarmik perorsarneqartariaqartut inerisimasunngorunik imminnut ilaqutaminnillu napatitsisinnaangorlutik.

Inoqatinut utoqqarnullu ataqqinnittuunissaq

Demokraatini isumaqarpugut, pingaartoq meeqqat inoqatiminnut tamanut ataqqinnittumik pissusilersortarnissaat – aamma inunnut imminnit allaanerusunut. Aamma kalaallit kulturiannut ilaajuaannarnikuuvoq utoqqarnut ataqqinnittuuneq. Tamanna naliginnaasumik perorsaannermi sulii pingaartinneqarluinnartariaqarpoq.

Ilinniarneq

Kialluunniit qularissanngilaa, Demokraatini ilinniarneq isigigatsigu meeqqanik perorsaannermut ilaalluinnartariaqartut. Isumaqarpugummi, angajoqqaat taakkuussasut meeqqat atuarnermi paarsilluarnissaannut perorsaasussat, nammineq soqutigisatik tunngavigalugit siunissami ilinniarusulerunik sapinngisamik pitsaanerpaanik tunngavissaqarniassammata.

Ilinniartinneqassapput kulturiminnik tunuliaquttaminnillu

Aamma Demokraatini isumaqarpugut, pingaarluinnartoq angajoqqaat qitornatik ilinniartissamatigit inuiaqatigiit perorfigisaat pillugit – nunap oqaluttuarisaanera, kulturiala oqaatsillu atornerqartut ilanngullugit.

Meeqqat alliarnerminni malugissavaat asaneqarlutik, ilaqutariinnilu pisaraqartinneqarlutik. Taamattumik kalaallit ilaqutariit imaannaanngitsumik aqquusaagassaqarput, kalaalitoqqat pingaartitaat europamiullu pingaartitaat oqimaaqatigiisillugit perorsaasussaagamik.

Demokraatini pingaartittuarparput meerartatta inuiaqatigiinni toqqissisimallutik inooqataassammata peroriartussasullu toqqissisimallutik. Demokraatit taamaattumik sakkortuumik sulissutingaarput, Kalaallit Nunaanni meeqqat tamarmik minnerpaamik ullormut ataasiarlutik nerisarnissaat, atuarfimmi nerisitsisarneq aqutugalugu. Tamatuma saniatigut angajoqqaanngortussat pikkorissarneqartalermissaat Demokraatit siuttuuffigisimallugu.

Demokraatini aamma isumaqarpugut, ulluni naliginnarni meerartatsinnik peqateqartuartartut atugaat pitsanngorsarneqartariaqartut; tassa perorsaasut, ikiortit, paarlattaasartorpasuillu, ullumikkut ullut tamarluinnaasa meerartatsinnik akunnerni arfineq-pingasuni paarsisartut.

Taamatut oqaaseqarlunga Inatsisartuni ilaasortat kusanartumik oqallilluarumaarnissaannut kissarpunga.